

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
Factors of Administration That Effect Learning Organization of
Schools Under Secondary Educational Service Area Office,
Nonthaburi

¹เทวตา สหัสสธารา Tewata Sahassatara

²สุธาสิณี แสงมุกดา Suthasinee Saengmookda

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^{1,2}Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University

¹Corresponding author, e-mail: T.nammiez@gmail.com

Received December 5, 2023; Revised September 26, 2024; Accepted: September 26, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี 2) ศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี 3) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัสดุ ด้านเงินหรืองบประมาณ และด้านคนหรือบุคลากรตามลำดับ 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้านการจัดการความรู้ ด้านการใช้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร และด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ตามลำดับ 3) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์การทำนายตามความสำคัญ ดังนี้ ปัจจัยการบริหารด้านเงินหรืองบประมาณและด้านการบริหารจัดการส่งผลต่อการ

เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย เท่ากับ 0.512 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย เท่ากับ 0.420

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร; องค์การแห่งการเรียนรู้; สถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

Abstract

The objectives of this thesis are as follows: 1) to study the administrative factors of educational institutions under the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office 2) To study the learning organization of educational institutions under the Secondary Educational Service Area Office 3) To study administrative factors that affect the learning organization of educational institutions under the Nonthaburi Secondary Education Service Area Office. The samples used in this study were: The school is affiliated with the Nonthaburi Secondary Education Service Area Office. The research tool is a questionnaire to analyze data. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, average (\bar{X}) Standard Deviation (S.D.) Hypothesis Test Stepwise Multiple Regression Analysis. The results of research were found that 1) The administrative factors of educational institutions under the Nonthaburi Secondary Education Service Area Office as a whole are at a large level. When considered on a case-by-side basis, it was found to be on a high level in all aspects, in descending order of average. Management, Material, Money, and Human resources or personnel, respectively 2) Being a learning organization of educational institutions under the Nonthaburi Secondary Education Service Area Office as a whole is at a high level. When considered on a case-by-side basis, it was found that it was at the highest level in 3 areas and on the upper 2 aspects, in descending order of average. These include increasing the ability to use technology, knowledge management, power and capacity building, organizational transformation, and learning dynamics respectively 3) Administrative factors affecting the organization of learning institutions under the Nonthaburi Secondary Education Service Area Office By sorting the prediction coefficients by importance. As follows: management, finance or budget, and management factors. It affects the learning organization of educational institutions under the Nonthaburi Secondary Education Service Area Office. Statistically significant at the .001 level, the prediction efficiency R Square) was 0.512, and the standard error in prediction (Standard Error) was 0.420.

Keywords: Factors of Administration; Learning Organization; Educational institutions; the Nonthaburi Secondary Educational Service Area Office

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมืองโลก มีผลทำให้ประเทศต่างๆ ในโลกต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และมีความเชื่อมโยงระหว่างกันมากขึ้น สังคมไทยจึงเป็นสังคมที่สามารถรับวัฒนธรรมจากทุกมุมโลก ทำให้เกิดการนำวัฒนธรรมหลายอย่างมาใช้ ซึ่งกระแสการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ต้องเผชิญไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือองค์การการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง ก็ด้วยปัจจัยที่เกิดจากการก้าวกระโดดของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และความซับซ้อนของระบบเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกองค์การ ส่งผลให้เวทีการแข่งขันที่เคยจำกัดอยู่ในวงแคบๆ ขยายขอบเขตออกไปครอบคลุมทั่วโลก ทำให้องค์การและหน่วยงานทั้งหลายต้องปรับท่าทีเพื่อความอยู่รอด และมีภูมิคุ้มกันอย่างมั่นคง จากการเปลี่ยนแปลงโลกในยุคปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้เลยว่า ระบบการทำงานเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก บุคลากรทุกคนในองค์การเข้ามามีบทบาทสำคัญมากขึ้นในทุกขั้นตอนหรือทุกระบบการทำงาน การนำพาองค์การเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อให้องค์การเกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน ซึ่งการบริหารและการพัฒนาองค์การถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการดำเนินงานให้เป็นผลสำเร็จ ผู้บริหารไม่ใช่เป็นผู้ลงมือปฏิบัติ แต่จะเป็นผู้ใช้ศิลปะในการทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายตามที่ผู้บริหารตั้งใจ โดยการมุ่งเน้นพัฒนาองค์การในรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นระบบ

การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้นั้น Marquardt ได้กล่าวว่าเป็นการพัฒนาในเชิงระบบซึ่งประกอบด้วยระบบย่อย 5 ระบบ คือ การเรียนรู้ องค์การ คน ความรู้ และเทคโนโลยี มาประสานเข้าด้วยกันเป็นมุมมองของการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในลักษณะที่เป็นองค์รวม (System Thinking) (Marquardt, 2002) และสอดคล้องกับแนวความคิดของ Senge ที่ได้นำเสนอไว้ผ่านกรอบแนวคิดใน 5 ด้าน คือ พลวัตในการเรียนรู้ การปฏิรูปองค์การ การเอื้ออำนาจให้แก่บุคลากร การจัดการเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Senge, 1990) ซึ่งการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ให้สำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยการเรียนรู้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ใฝ่เรียนรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการเรียนรู้ (Nonaka and Takeuchi, 1995) ในปัจจุบันประเทศไทยได้รับเอาแนวคิดเรื่ององค์การแห่งการเรียนรู้มาใช้ โดยเริ่มจากภาคธุรกิจ เอกชน และเผยแพร่เข้าสู่องค์การในภาครัฐเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยกำหนดเป็นระบบราชการที่พึงประสงค์ คือ 1) เป็นระบบที่มีวิสัยทัศน์ 2) เป็นองค์การการเรียนรู้ 3) ยืดหยุ่นและปรับตัว 4) เน้นผลจากการทำงาน และ 5) มีลักษณะเสริมแรง โดยระบบราชการที่เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้จะต้องมิใช่เป็นเพียงกลไกที่รับฟังคำสั่ง หรือยึดติดกับรูปแบบของกฎระเบียบต่างๆ โดยขาดดุลยพินิจ แต่ต้องเป็นองค์การที่รับทราบข้อมูล สถานการณ์และสภาพ ปัญหาอย่างต่อเนื่อง สามารถหาข้อมูลใหม่มาวิเคราะห์เพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของตนได้ ต้องเป็นองค์การที่มีพลวัต ทันสมัย และมีความพร้อมในการแก้ปัญหาลักษณะใหม่ๆ อยู่เสมอ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2556) ฉะนั้นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นแนวคิดหรือปรัชญาในการพัฒนา องค์การรูปแบบหนึ่งที่สามารถนำองค์การไปสู่ความสำเร็จท่ามกลางกระแสการแข่งขันของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

ของเทคโนโลยี ดังนั้นองค์การที่จะอยู่รอดและสามารถแข่งขันได้จะต้องเป็นองค์การที่สร้างความสามารถของบุคลากรให้มีการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องในองค์การนั่นก็คือ การสร้างองค์การไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

จากศึกษาผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมโรงเรียน (Environment-Analysis) ด้านการบริหารสถานศึกษาของหน่วยงานการศึกษาจังหวัดนนทบุรี ด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis และศึกษาผลการวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อการจัดทำนโยบายการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี พบว่า การบริหารสถานศึกษาในจังหวัดนนทบุรี สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี มีโรงเรียนในสังกัด ทั้งหมดจำนวน 18 โรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 12 โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 4 โรงเรียน และขนาดกลางจำนวน 2 โรงเรียน ซึ่งสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ได้พบเจอสภาพปัญหาต่างๆ ที่กระทบต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เช่น การบริหารของโรงเรียนขาดความชัดเจนในการปฏิบัติ การ Work from home ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง การปฏิบัติงานของบุคคลและทีมงานในองค์การ กลยุทธ์หรือวิสัยทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ การกระจายอำนาจ การประสานงาน การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา ความเหลื่อมล้ำที่หลายครอบครัวอาจเข้าไม่ถึงเทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่ครูบางคนยังขาดประสบการณ์ในการผลิต การใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอนหรือการสอนที่ไม่เต็มเวลาเนื่องจากเวลาจำกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี, 2564)

จากเหตุผลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาปัจจัยต่างๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยจะต้องปรับเปลี่ยนสถานศึกษาให้เป็นองค์การที่มีความคล่องตัว ปรับตัวได้ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ มีการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่เป็นเลิศ เพื่อสามารถตอบสนองทางเลือกของผู้รับบริการทางการศึกษาที่มีความเป็นตัวของตนเองมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่สถานศึกษาควรเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มากกว่าองค์การอื่นๆ และสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี เพื่อทราบถึงสถานการณ์และสภาพปัจจุบัน ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง รวมถึงทราบข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
2. เพื่อศึกษาการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่มีแบบแผนการวิจัยในลักษณะของการค้นหาความรู้และความจริง โดยเน้นที่ข้อมูลเชิงตัวเลข ใช้วิธีการทางสถิติช่วยวิเคราะห์และประมวลข้อสรุปเพื่อให้เกิดความคลาดเคลื่อน (Error) น้อยที่สุด

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ จำนวน 18 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระฯ ผู้วิจัยได้กำหนดการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปตามสูตรของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545) จากผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ทำการเทียบบัญชีรายชื่อตามสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ และทำการสุ่มตัวอย่างในกลุ่มย่อยๆ นั้น ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งกำหนดจำนวนผู้ให้ข้อมูลแต่ละสถานศึกษา ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน 2) หัวหน้ากลุ่มสาระฯ 8 คน จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 140 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ คือแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน แบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีรายละเอียดของแบบสอบถามแต่ละตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วยปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) คนหรือบุคลากร 2) เงินหรืองบประมาณ 3) วัสดุ 4) การบริหารจัดการ และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) พลวัตแห่งการเรียนรู้ 2) การปรับเปลี่ยนองค์กร 3) การใช้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร 4) การจัดการความรู้ 5) การเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง = 1.00

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระฯ ในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's - Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่มีค่ามากกว่า 0.70

ขั้นที่ 5 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) ผู้วิจัยทำหนังสือต่อคณบดีคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อออกหนังสือถึงผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบเครื่องมือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ช่วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ถ้อยคำของข้อคำถาม 2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี และผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 โรงเรียน 3) ผู้วิจัยนำหนังสือและแบบสอบถามส่งถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 140 ฉบับ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านระบบ Online จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วย เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเก็บข้อมูล และ 4) นำผลการตอบแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์จึงได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ใช้ในการวิจัย เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมา ทำการรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของผลการตอบแบบสอบถามทั้งหมด นำมาจัดระบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1) วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ทางสถิติ โดยการแจกแจงความถี่ (frequency: f) และหาร้อยละ (Percentage: %) 2) วิเคราะห์ปัจจัยการบริหาร โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อคำถาม ภาพรวมกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลตามแนวคิดของเบสท์ 3) วิเคราะห์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายข้อคำถามภาพรวม โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลตามแนวคิดของเบสท์ 4) วิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยการบริหารของของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน (\bar{X} = 4.42, S.D. = 0.72) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัสดุ ด้านเงินหรืองบประมาณ และด้านคนหรือบุคลากรตามลำดับ แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยการบริหารของของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวม

ปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี (X_{tot})	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านคนหรือบุคลากร	4.24	0.82	มาก
2. ด้านเงินหรืองบประมาณ	4.29	0.79	มาก
3. ด้านวัสดุ	4.37	0.77	มาก
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.46	0.76	มาก
รวม	4.42	0.72	มาก

2. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการศึกษาการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้านการจัดการความรู้ ด้านการใช้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร ด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ และด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ตามลำดับ แสดงผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนนทบุรี โดยภาพรวม

การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนนทบุรี (Y_{tot})	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้	4.42	0.67	มาก
2. ด้านการปรับเปลี่ยนองค์การ	4.43	0.66	มาก
3. ด้านการใช้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับ บุคลากร	4.51	0.60	มากที่สุด
4. ด้านการจัดการความรู้	4.52	0.65	มากที่สุด
5. ด้านการเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	4.54	0.64	มากที่สุด
รวม	4.49	0.60	มาก

3. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนนทบุรี โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์การทำนายตามความสำคัญ ดังนี้ ปัจจัยการบริหาร ด้านเงินหรืองบประมาณ (X_2) ด้านการบริหารจัดการ (X_4) ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนนทบุรี ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย ได้ร้อยละ 51.2 ($R^2 = 0.512$) มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ 0.420 แสดงผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี โดยภาพรวม

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	25.446	2	12.723	71.842	.000
Residual	24.263	137	.177		
Total	49.709	139			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R)	0.715
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square)	0.512
ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square)	0.505
ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error)	0.420

อภิปรายผลการวิจัย

เสนอเป็นความเรียงและให้เชื่อมโยงกับผลการวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าปัจจัยการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยการบริหารมีอิทธิพลหรือส่งผลต่อการเสริมสร้างการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะพัฒนาองค์การไปสู่ความสำเร็จ เนื่องจากการเป็นองค์การที่มีศักยภาพคือการที่องค์การเติบโตขึ้นเรื่อยๆ และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ ซึ่งองค์การที่อยู่รอดในโลกแห่งความเป็นจริงได้คือองค์การที่ต้องมีการปรับตัวตลอดจนพัฒนาให้ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคด้วย ดังนั้นเป้าหมายหนึ่งของทุกองค์การคือ การมุ่งพัฒนาองค์การเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา และผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาองค์การให้ก้าวไปข้างหน้าไม่ใช่เฉพาะแค่ในส่วนของผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์เท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงบุคลากรทุกฝ่ายที่รักในการพัฒนาศักยภาพตัวเองให้ดียิ่งขึ้นด้วย การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้จึงมีส่วนสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นองค์การที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และพัฒนาขีดความสามารถแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่อง และเน้นการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกันทั้งองค์การ อีกทั้งยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับสถานศึกษาทุกระดับ ถ้าสถานศึกษาเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ก็จะทำให้บุคลากรในสถานศึกษานั้นเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับทองหล่อ เดชไทย กล่าวว่า ความสำเร็จของการบริหารหรือปัจจัยพื้นฐาน (Administrative resources) ที่ใช้ในการบริหารอันสำคัญ 4 ประการคือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ สิ่งของ (Material) และวิธีการ (Method) หรือเรียกสั้นๆ ว่า 4M's การที่จัดว่าปัจจัยทั้ง 4 เป็น ปัจจัยพื้นฐานในการบริหาร เพราะว่าการบริหารเกือบทุกประเภทจำเป็นต้องอาศัยคน เงิน วัสดุ สิ่งของ และวิธีการเป็นองค์ประกอบสำคัญ ไม่ว่าจะบริหารนั้นจะเป็นการบริหารราชการหรือ บริหารธุรกิจก็ตาม กล่าวโดยสรุป จากความหมายของ “ปัจจัยการบริหาร” จะพบว่า

ปัจจัยการบริหารหรือทรัพยากรการบริหารนั้นมีความสำคัญต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานนั้นเป็นการบริหารราชการหรือบริหารธุรกิจก็ตาม เพราะประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และคุณภาพของปัจจัยการบริหาร ได้แก่กำลังคน (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และกระบวนการบริหาร (Management) เรียกว่า 4M's โดยนำปัจจัยเหล่านี้มาประสมประสานกันอย่างเหมาะสม (ทองหล่อ เดชไทย, 2553) ที่สอดคล้องกับปัจจัย บัณฑิต กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นการบริหารในภาคราชการหรือภาคเอกชนก็ตาม ซึ่งปัจจัยเหล่านั้น ประกอบด้วยคนหรือบุคลากร (Man) เงินหรืองบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องมือ เครื่องจักรที่ใช้ในการดำเนินงาน (Material or Machine) ด้านเทคโนโลยี (IT) และปัจจัยด้านเวลาในการดำเนินงาน (Time) (ปัจจัย บัณฑิต, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่พบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล, 2561) รวมถึงงานวิจัยของวริศรา อรุณกิตติพร ได้ทำการศึกษาปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราด พบว่า 1) ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (วริศรา อรุณกิตติพร, 2561)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วยด้านการเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้านการจัดการความรู้ ด้านการใช้อำนาจและสร้างความสามารถให้กับบุคลากร ด้านการปรับเปลี่ยนองค์การและด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ตามลำดับ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี นั้น เน้นที่ “คน” เป็นหลัก เป็นองค์การที่มีการสร้างช่องทางให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันภายในระหว่างบุคลากร ความคู่ไปกับการรับความรู้จากภายนอก โดยมีเป้าประสงค์สำคัญคือเพื่อให้มีโอกาสได้ใช้ความรู้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิทธิพงษ์ พลอาจ และคณะ ได้ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยในเบื้องต้นคณะผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพแวดล้อมต่างๆ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชร รวมถึงการพิจารณาการดำเนินงานในการให้บริการทางการศึกษาของโรงเรียนตามคุณลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้ จากนั้นจึงนำไปสู่การนำเสนอกลยุทธ์ในการพัฒนาโรงเรียนไปสู่การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ 1) การพัฒนาระบบการจัดการการศึกษาของโรงเรียน ด้วยการจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นในการนำมาวางแผนสำหรับการบริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทเป็นผู้นำในการเชิญครูและชุมชนมาร่วมกันระดมความคิดเห็นสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา จากนั้นจึงนำไปสู่การแปลงแผนไปปฏิบัติให้เกิดผลด้วยการอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายแล้วเสร็จ จึงนำไปสู่การประเมินผลการดำเนินงานและนำมาใช้ปรับปรุงการจัดการศึกษาต่อไป 2) การจัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้การพัฒนาโรงเรียนไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ถือเป็นกลยุทธ์ที่ควรยึดถือปฏิบัติทั่วทั้งองค์การ โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งครู

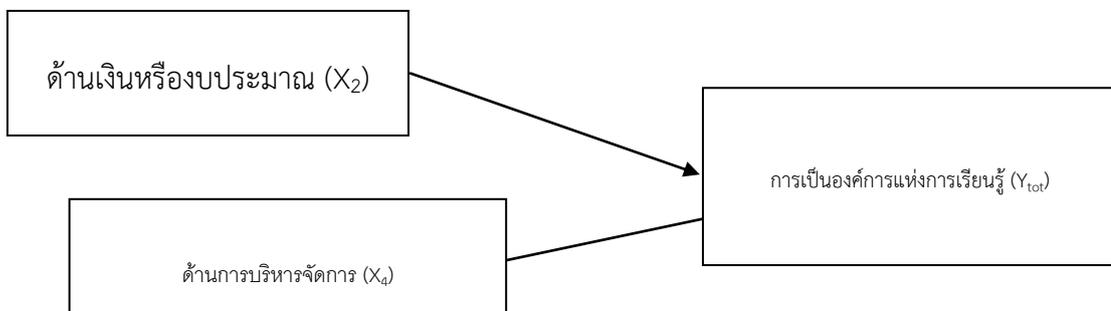
ชุมชน และผู้ปกครองของนักเรียน รวมถึงการส่งเสริมให้มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรยกระดับสถานศึกษาไปสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน เพื่อสร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน 3) การยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ด้วยการพัฒนาความรู้ทักษะและความสามารถที่จำเป็นให้แก่ นักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการจัดการความรู้ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา (พัทธิพงศ์ พลอาจ และคณะ, 2559)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี คือ ด้านเงินหรืองบประมาณ และด้านการบริหารจัดการ ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยทางการบริหารเป็นสิ่งที่จะมาสสนับสนุนการดำเนินงานทางการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านเงินหรืองบประมาณ ซึ่งการบริหารเงินเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะจัดสรรเงินอย่างไรให้ใช้จ่ายต้นทุนน้อยที่สุด แต่ให้การใช้จำนวนเงินที่มีให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีประโยชน์สูงสุด และด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างกระบวนการจัดการบริหาร ควบคุม สั่งการให้กับทุกฝ่ายในสถานศึกษาให้สามารถดำเนินงานไปได้ มีรูปแบบในการทำงาน และมอบงานให้กับบุคลากรอย่างเหมาะสม มีการหาทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาดำเนินงานในองค์กร เพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่ โดยรวมทุกอย่างเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นเรื่องของการจัดการคน เงิน วัสดุ วัตถุ จัดการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิมาลย์ ลีทอง ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่งและประเภทโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน 4) ประสิทธิผลโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและประเภท โรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ปัจจัยการบริหารกับประสิทธิผลโรงเรียน โดยรวม พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ปัจจัยการบริหาร จำนวน 5 ปัจจัย ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ปัจจัยที่ 4 การพัฒนาบุคลากร ปัจจัยที่ 2 บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยที่ 3 การบริหารจัดการ และปัจจัยที่ 8 งบประมาณ 7) แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนา มี 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร ควรจัดบรรยากาศภายในให้ร่มรื่น สะอาด และปลอดภัยและมีระบบการทำงานที่เอื้อต่อความสำเร็จ (2) ด้านการบริหารจัดการควรใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน (3) ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาของตนเองในทุกๆ ด้าน (4) ด้านโครงสร้างองค์กร ควรวิเคราะห์กำหนดโครงสร้างและแบ่งความรับผิดชอบ ลดขั้นตอนการทำงาน

และเน้นการกระจายอำนาจ และ (5) ด้านงบประมาณควรวิเคราะห์จัดทำงบประมาณโดยยึดหลักการ
บริหาร มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารจัดการที่เป็นระบบ และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ
(วิมาลย์ ลีทอง, 2563)

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยพบว่า ข้อค้นพบของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ที่มีความสัมพันธ์กันใน
ทางบวกมากที่สุด คือ ด้านเงินหรืองบประมาณ (X_2) และด้านการบริหารจัดการ (X_4) มีความสัมพันธ์
กันในทางบวกกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Y_{tot}) มากที่สุด จากการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถ
เขียนแผนภูมิได้ดังนี้

บทสรุป

1) ปัจจัยการบริหาร ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี โดย
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวัสดุ ด้านเงินหรืองบประมาณ และด้านคน
หรือบุคลากรตามลำดับ 2) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ใน
ระดับมากที่สุด 3 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้าน
การเพิ่มความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ด้านการจัดการความรู้ ด้านการใช้อำนาจและสร้าง
ความสามารถให้กับบุคลากร ด้านการปรับเปลี่ยนองค์กร และด้านพลวัตแห่งการเรียนรู้ตามลำดับ 3)
ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์การทำนายตามความสำคัญ ดังนี้ ปัจจัยการ
บริหารด้านเงินหรืองบประมาณและด้านการบริหารจัดการส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .001 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ 0.512 และมีความคลาดเคลื่อน
มาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ 0.420

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา และเสริมสร้างองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ได้ ซึ่งผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เปิดใจรับสิ่งใหม่ๆ ทันต่อสถานการณ์อยู่เสมอ เพราะจะทำให้มองเห็นทิศทางและเป้าหมายได้กว้างไกล สามารถชี้แนะให้บุคลากรได้เห็นถึงเส้นทางไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จและรู้เท่าทันต่อสถานการณ์

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้โอกาสหรือสร้างการเรียนรู้แก่บุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ตอบสนองเป้าหมายขององค์การ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา และเสริมสร้างองค์การให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ได้

2.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยศึกษาในรูปแบบของกรณีศึกษาในสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่ง หรือขนาดสถานศึกษาใดขนาดสถานศึกษาหนึ่ง

2.2 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการต่างๆ และได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี โดยนำแนวคิดปัจจัยด้านการบริหาร 4M ตามแนวคิดของ Peter F. Drucker และแนวคิดการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ ของ Michael Marquardt 5 ด้าน มาศึกษาวิจัยเท่านั้น ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้สนใจอาจนำแนวคิดปัจจัยการบริหารและการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของนักวิชาการอื่นๆ มาศึกษาวิจัย เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่หลากหลายยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2556). *คู่มือคำอธิบายและแนวทางปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. กรุงเทพฯ: วิชั่น พับบลิชซิ่ง.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. (2564). *การทำวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อการจัดทำนโยบายการจัดการเรียนรู้วิถีใหม่ สพม*. นนทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี.

ทองหล่อ เดชไทย. (2553). *ภาวะผู้นำ: เพื่อการบริหารคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ Leadership for excellent Quality management*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2556). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556–พ.ศ. 2561). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ประจักษ์ บัวผัน. (2552). *หลักการบริหารสาธารณสุข*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์หาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พัทธิพงศ์ พลอาจ และคณะ. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดกำแพงเพชรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 16(1): 32-38.
- เมรินทกาล พัฒนทรัพย์พิศาล. (2561). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิศรดา อรุณกิตติพร. (2561). ปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทรายดำ. *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิมาลย์ ลีทอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Marquardt, M. (2002). *Building the Learning Organization: Master the 5 Elements for Corporate Learning*. California: Davies-Black Publishing.
- Nonaka, I. and Takeuchi, H. (1995). *The Knowledge-Creating Company*. Oxford University: Press, Oxford.
- Senge, Peter M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of Learning Organization*. New York: Doubleday/Currency.

